

PAŃSTWOWA KOMISJA WYBORCZA

**SPRAWOZDANIE
Z WYBORÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH
DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
przeprowadzonych w dniu 22 czerwca 2008 r.
w województwie podkarpackim w okręgu wyborczym nr 21**

Warszawa, czerwiec 2008 r.

Zgodnie z art. 212 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360) Państwowa Komisja Wyborcza przedstawia Marszałkowi Senatu oraz Sądowi Najwyższemu sprawozdanie z wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 22 czerwca 2008 r. w województwie podkarpackim w okręgu wyborczym nr 21.

1. Wybory zarządził Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2008 r. wyznaczając ich datę na niedzielę 22 czerwca 2008 r. Postanowienie Prezydenta wraz z kalendarzem wyborczym zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw z dnia 14 kwietnia 2008 r. Nr 61, poz. 375.

Wybory odbyły się w województwie podkarpackim w okręgu wyborczym nr 21 z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Krośnie. Wybierano jednego senatora. Wybory przeprowadzono na podstawie ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360) zwanej dalej Ordynacją wyborczą.

Obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 15 kwietnia 2008 r. o postanowieniu Prezydenta RP w sprawie zarządzenia wyborów uzupełniających i terminach wykonania czynności wyborczych oraz o granicach okręgu wyborczego, liczbie wybieranych senatorów (1 senator) i siedzibie okręgowej komisji wyborczej zostały niezwłocznie podane do publicznej wiadomości na obszarze okręgu wyborczego przez rozplakatowanie.

2. W celu przeprowadzenia wyborów zostały powołane Okręgowa Komisja Wyborcza w Krośnie i obwodowe komisje wyborcze. Okręgową Komisję Wyborczą powołała Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 44 ust. 3 w związku z art. 190 i 193 ust. 3 Ordynacji wyborczej, uchwałą z dnia 28 kwietnia 2008 r. W jej skład weszło 6 sędziów zgłoszonych przez Ministra Sprawiedliwości oraz z urzędu, jako przewodniczącą Komisji, Komisarz Wyborczy w Krośnie.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i 2 Ordynacji wyborczej wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast powołali 749 obwodowych komisji wyborczych, w skład których weszło 6968 osób, w tym: 6151 osób wskazanych przez komitety wyborcze, 749 osób wskazanych przez wójtów – spośród pracowników samorządowych oraz 68 osób dokooptowanych do minimalnych składów komisji spośród wyborców.

3. Zgodnie z przepisami Ordynacji wyborczej (art. 96 ust. 2, art. 97 ust. 7, art. 98 ust. 4 i art. 194) do zgłaszania kandydatów na senatora są uprawnione komitety wyborcze partii politycznych, koalicyjne komitety wyborcze partii politycznych oraz komitety

wyborcze wyborców, które w ustawowo określonym terminie zawiadomią Państwową Komisję Wyborczą o zamiarze udziału w wyborach oraz o utworzeniu komitetu wyborczego i uzyskają potwierdzenie przyjęcia zawiadomienia. Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła w kolejności takie zawiadomienia od 18 komitetów wyborczych:

Komitetu Wyborczego Platformy Obywatelskiej RP,
Komitetu Wyborczego Polskiej Partii Pracy,
Komitetu Wyborczego Ligi Polskich Rodzin,
Komitetu Wyborczego Unii Polityki Realnej,
Komitetu Wyborczego Stronnictwa „Piast”,
Komitetu Wyborczego Wyborców Prawicy Marka Jurka,
Komitetu Wyborczego Prawa i Sprawiedliwości,
Komitetu Wyborczego Samoobrony Rzeczypospolitej Polskiej,
Komitetu Wyborczego Stronnictwa Demokratycznego,
Komitetu Wyborczego Partii Demokratycznej – demokraci.pl. ,
Komitetu Wyborczego Wyborców Kandydata na Senatora RP Krzysztofa Rutkowskiego,
Komitetu Wyborczego Wyborców „Kongres Polski”,
Komitetu Wyborczego Sojuszu Lewicy Demokratycznej,
Komitetu Wyborczego Wyborców Tadeusza Urbana,
Komitetu Wyborczego Wyborców Marii Zbyrowskiej,
Komitetu Wyborczego Partii Rozwoju,
Komitetu Wyborczego Wyborców Samorządowa Liga Prawicy,
Komitetu Wyborczego Polskiej Lewicy.

Komunikat Państwowej Komisji Wyborczej, z dnia 8 maja 2008 r. o przyjęciu zawiadomień i utworzeniu komitetów wyborczych został ogłoszony w Monitorze Polskim Nr 38, poz.338 oraz podany do publicznej wiadomości w dzienniku „Rzeczpospolita” i na stronie internetowej www.pkw.gov.pl.

4. W ustawowo określonym terminie, tj. do dnia 13 maja 2008 r. do godz. 24.00 Okręgowa Komisja Wyborcza w Krośnie przyjmowała od pełnomocników komitetów wyborczych zgłoszenia kandydatów na senatora do rejestracji i wobec spełnienia

ustawowych warunków zarejestrowała 13 kandydatów na senatora, zgłoszonych przez:

Komitet Wyborczy Wyborców Prawicy Marka Jurka,

Komitet Wyborczy Polskiej Lewicy,

Komitet Wyborczy Partii Demokratycznej-demokracy.pl,

Komitet Wyborczy Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej,

Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP,

Komitet Wyborczy Liga Polskich Rodzin,

Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej,

Komitet Wyborczy Wyborców Kandydata na Senatora RP Krzysztofa Rutkowskiego,

Komitet Wyborczy Stronnictwo Demokratyczne,

Komitet Wyborczy Polska Partia Pracy,

Komitet Wyborczy Wyborców „Kongres Polski”,

Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość,

Komitet Wyborczy Wyborców Marii Zbyrowskiej.

Okręgowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 148 ust. 2 w związku z art. 190 Ordynacji wyborczej, odmówiła rejestracji 3 kandydatów , zgłoszonych przez Komitety Wyborcze Unii Polityki Realnej i Stronnictwa „Piaś” oraz Komitet Wyborczy Wyborców Tadeusza Urbana, z powodu niezyskania przez kandydatów poparcia wymaganych ustawowo prawidłowo złożonych podpisów 3000 wyborców. Na postanowienie Okręgowej Komisji Wyborczej odmawiające rejestracji kandydata pełnomocnik KW Stronnictwa „Piaś” wniósł skargę do Sądu Okręgowego w Krośnie, który uznał skargę za niezasadzoną.

Obwieszczenie Okręgowej Komisji Wyborczej w Krośnie z dnia 29 maja 2008 r. obejmowało 13 zarejestrowanych kandydatów na senatora.

W dniu 10 czerwca 2008 r. wskutek pisemnego wycofania zgody na kandydowanie przez Marię Zbyrowską, Okręgowa Komisja Wyborcza unieważniła rejestrację i skreśliła jej kandydaturę z listy kandydatów na senatora. Informacja o skreśleniu Komisja Okręgowa podała do wiadomości publicznej w odrębnym obwieszczeniu. Ostatecznie lista kandydatów na senatora w okręgu nr 21 obejmowała 12 kandydatów.

5. Państwowa Komisja Wyborcza zapewniła nadzór i pomoc w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów. Niezwłocznie po zarządzeniu wyborów Państwowa Komisja Wyborcza przekazała komisjom wyborczym i urzędom gmin, a także zamieściła w internecie, informację w sprawie wyborów uzupełniających zarządzonych na dzień 22 czerwca 2008 r., w której przypomniała obowiązujące przepisy prawa i procedury wyborcze, w szczególności dotyczące biernego i czynnego prawa wyborczego, sporządzania spisu wyborców, zgłaszania i rejestrowania kandydatów na senatora, zasad prowadzenia kampanii wyborczej oraz gospodarki finansowej komitetów wyborczych.

Państwowa Komisja Wyborcza przypomniała w informacji, iż prawo wybierania senatora w wyborach uzupełniających mają osoby posiadające obywatelstwo polskie, które najpóźniej w dniu głosowania kończą 18 lat oraz, że w urzędach gmin położonych na obszarze okręgu wyborczego nr 21 zostaną sporządzone spisy wyborców uprawnionych do udziału w głosowaniu.

Nawiązując do procedury zgłaszania kandydatów na senatora Państwowa Komisja Wyborcza podkreśliła, że zgłoszeń dokonuje się najpóźniej do dnia 13 maja 2008 r. do godz. 24.00 do Okręgowej Komisji Wyborczej w Krośnie. Zgłoszeń mogą dokonywać wyłącznie te komitety wyborcze, które uzyskały od Państwowej Komisji Wyborczej potwierdzenie przyjęcia zawiadomienia o ich udziale w wyborach. Każdy komitet wyborczy może zgłosić w okręgu wyborczym tylko jednego kandydata na senatora, którym winien być obywatel polski, mający prawo wybierania, który najpóźniej w dniu wyborów kończy 30 lat. Każde zgłoszenie kandydata musi być poparte podpisami co najmniej 3000 wyborców stale zamieszkałych w okręgu wyborczym.

Przypomniane zostały również ustawowo określone zasady prowadzenia przez komitety wyborcze kampanii wyborczej oraz gospodarki finansowej, w tym obowiązek pełnomocników komitetów wyborczych do przedłożenia Państwowej Komisji Wyborczej, w ciągu 3 miesięcy od dnia wyborów, sprawozdań wyborczych wraz z opiniami i raportami biegłego rewidenta o dochodach i wydatkach komitetu wyborczego.

Państwowa Komisja Wyborcza wykonując dyspozycję zawartą w art. 114 ust. 3 Ordynacji wyborczej, podała do publicznej wiadomości informację o liczbie wyborców ujętych w rejestrach wyborców stanowiącą podstawę do obliczenia limitu dopuszczalnych wydatków na kampanię wyborczą. Komunikat Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 kwietnia 2008 r. w tej sprawie został ogłoszony w Monitorze Polskim Nr 34, poz. 305 oraz podany w dzienniku "Rzeczpospolita" i na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej.

W informacji z dnia 20 czerwca 2008 r. podanej w internecie, Państwowa Komisja Wyborcza przypomniała także, zgodnie z przepisami Ordynacji wyborczej, o obowiązku od godz. 24.00 w dniu 20 czerwca do zakończenia głosowania ciszy wyborczej, w czasie której zabronione jest podawanie do publicznej wiadomości wyników wszelkiego rodzaju badań i sondaży wyborczych oraz zwoływanie zgromadzeń, organizowanie pochodów i manifestacji, wygłaszanie przemówień, rozdawanie ulotek oraz prowadzenie w inny sposób agitacji na rzecz kandydatów.

Do zadań i trybu pracy okręgowej i obwodowych komisji wyborczych w wyborach uzupełniających miały odpowiednie zastosowanie wzory dokumentów stosowane w wyborach powszechnych, dotyczące: kart do głosowania oraz sposobu ich drukowania i dostarczania obwodowym komisjom wyborczym, protokołów głosowania i protokołów przyjmowania zgłoszeń i rejestracji kandydatów na senatorów, przekazywania w trakcie głosowania danych o liczbie osób uprawnionych do głosowania i liczbie wydanych kart do głosowania; sposobu wykonywania zadań związanych z ustaleniem wyników głosowania. Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła ponadto odrębnie obowiązujące w wyborach uzupełniających do Senatu: wzory zaświadczeń dla mężów zaufania, zasady i sposób wykorzystania elektronicznego systemu przesyłania i przetwarzania danych o wynikach głosowania i wynikach wyborów oraz szczegółowe wytyczne dla komisji obwodowych dotyczące ich zadań i trybu przygotowania i przeprowadzenia wyborów.

Wykaz uchwał Państwowej Komisji Wyborczej stanowi załącznik do sprawozdania.

6. Zadania i czynności przewidziane w Ordynacji wyborczej związane z przygotowaniem wyborów zostały wykonane w wymaganych terminach i prawidłowo. Nie wniesiono w tych sprawach skarg i interwencji.
7. Kampania wyborcza przebiegała bez większych napięć i incydentów. Okręgowa Komisja Wyborcza otrzymała kilka sygnałów o „walce plakatowej” między komitetami wyborczymi. O sygnalizowanych naruszeniach zasad prowadzenia kampanii powiadomiono organy ścigania.
8. W dniu głosowania lokale wyborcze były otwarte w godzinach określonych Ordynacją wyborczą, tj. od 6.00 do 20.00; jedynie w 11 obwodach głosowania utworzonych w szpitalach i domach opieki społecznej głosowanie rozpoczęło się o godzinie 8.00 (9 obwodów) i 9.00 (2 obwody). W tych obwodach głosowano także przy użyciu urny pomocniczej (art. 59 ust. 3, art. 62 ust. 1 i 2 Ordynacji wyborczej). Obwodowe komisje wyborcze otrzymały w terminie spisy wyborców, karty do głosowania i formularze protokołów głosowania. W celu zapewnienia pomocy komisjom obwodowym i nadzorowania ich pracy oraz rozpatrywania ewentualnych skarg wyborców, w przeddzień i w dniu głosowania pełnione były dyżury w urzędach gmin, dyżury członków Okręgowej Komisji Wyborczej w Krośnie, a także członków Państwowej Komisji Wyborczej. Pytań ani skarg nie zgłoszono.

Głosowanie przebiegało bez zakłóceń. Nie odnotowano zdarzeń, które miałyby negatywny wpływ na jego przebieg i ustalenie wyników wyborów. Nieliczny był udział mężów zaufania w obserwacji wyborów.

Frekwencja w wyborach wyniosła 12,20%. Najwyższą frekwencję odnotowano w obwodzie nr 9 w Wesołej- Magierowie, w gm. Nozdrzec – 37,1%, najniższą w obwodzie nr 7 w Nienowicach, w gm. Radymno – 1,53%. W Szpitalu Uzdrawiskowym „Ziemowit” w Rymanowie Zdroju nie głosował żaden wyborca.

Przy przyjmowaniu przez Okręgową Komisję Wyborczą protokołów głosowania z obwodów i ustalaniu wyników głosowania i wyborów nie było pełnomocników komitetów wyborczych. Ostatnie protokoły dostarczono Komisji w dniu 23 czerwca br. około godz. 2.30. W tym samym dniu w godzinach popołudniowych Okręgowa Komisja Wyborcza w Krośnie przekazała Państwowej Komisji Wyborczej protokół wy-

ników głosowania i wyników wyborów senatora w województwie podkarpackim w okręgu wyborczym nr 21.

Państwowa Komisja Wyborcza po otrzymaniu protokołu i sprawdzeniu prawidłowości ustalonych wyników sporządziła obwieszczenie o wynikach wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 22 czerwca 2008 r. w województwie podkarpackim, w okręgu wyborczym nr 21. Wyniki wyborów Komisja podała do publicznej wiadomości na stronie www.pkw.gov.pl oraz przekazała obwieszczenie do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw RP. Obwieszczenie stanowi załącznik do niniejszego sprawozdania. Obwieszczenie zostało przekazane Marszałkowi Senatu.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie posiadanych dokumentów stwierdza, że nie są jej znane fakty, które mogą być podstawą kwestionowania ważności wyborów.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej

Ferdynand Rymarz

Zastępcy Przewodniczącego

Jan Kacprzak

Stanisław Kosmal

Członkowie

Maria Grzelka

Stefan Jaworski

Andrzej Kisielewicz

Załączniki:

- 1) Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 czerwca 2008 r. o wyniku wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 22 czerwca 2008 r.,
- 2) Wykaz uchwał PKW stosowanych w wyborach uzupełniających.

Uchwały Państwowej Komisji Wyborczej stosowane w wyborach uzupełniających do Senatu RP

- 1) z dnia 26 lipca 2001 r. w sprawie wzorów pieczęci okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych dla przeprowadzenia wyborów do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 25, poz. 426),
- 2) z dnia 22 sierpnia 2001 r. w sprawie wzorów kart do głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 29, poz. 495, z 2005 r. Nr 35, poz. 481 i Nr 52, poz. 721 oraz z 2007r. Nr 68, poz. 753),
- 3) z dnia 17 kwietnia 2003 r. w sprawie regulaminu Państwowej Komisji Wyborczej (M.P. Nr 20, poz. 301 i z 2004 r. Nr 12, poz. 192),
- 4) z dnia 10 marca 2003 r. w sprawie wzoru zaświadczenia dla mężów zaufania do obwodowych komisji wyborczych w wyborach uzupełniających do senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 15, poz. 219),
- 5) z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie regulaminów okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 35, poz. 480),
- 6) z dnia 13 czerwca 2005 r. w sprawie wzorów protokołów głosowania i protokołów wyborów stosowanych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 36, poz. 503 i z 2007 r. Nr 58, poz. 659),
- 7) z dnia 3 września 2007 r. w sprawie wzorów potwierdzenia zgłoszenia okręgowej listy kandydatów na posłów i protokołu rejestracji okręgowej listy kandydatów na posłów oraz potwierdzenia zgłoszenia kandydata na senatora i protokołu rejestracji kandydata na senatora (M.P. Nr 58, poz. 658),
- 8) z dnia 13 września 2007 r. w sprawie wytycznych dla okręgowych komisji wyborczych, dotyczących przyjmowania zgłoszeń i rejestracji okręgowych list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 21 października 2007 r. (M.P. 63, poz. 719),

- 9) z dnia 13 września 2007 r. w sprawie wytycznych dla okręgowych i obwodowych komisji wyborczych, dotyczących trybu i zasad przekazywania Państwowej Komisji Wyborczej danych o liczbie osób uprawnionych do głosowania oraz o liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania, w trakcie głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 21 października 2007 r. (M.P. Nr 63, poz. 720),
- 10) z dnia 13 września 2007 r. w sprawie sposobu drukowania kart do głosowania oraz trybu ich dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 63, poz. 722),
- 11) z dnia 8 października 2007 r. w sprawie wytycznych dla okręgowych komisji wyborczych, dotyczących trybu i sposobu wykonywania zadań związanych z ustalaniem wyników głosowania i wyników wyborów oraz trybu i zasad powoływania pełnomocników do sprawdzenia zgodności arytmetycznej wyników głosowania w obwodzie i ich zadań w wyborach do sejmiku Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 21 października 2007 r. (M.P. Nr 72, poz. 783),
- 12) z dnia 21 kwietnia 2008 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych, dotyczących zadań i trybu przygotowania i przeprowadzenia głosowania w wyborach uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 39, poz. 345),
- 13) z dnia 21 kwietnia 2008 r. w sprawie zasad i sposobu wykorzystania elektronicznego systemu przesyłania i przetwarzania danych o wynikach głosowania i wynikach wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 39, poz. 346),
- 14) z dnia 28 kwietnia 2008 r. w sprawie powołania Okręgowej Komisji Wyborczej w Krośnie w celu przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 22 czerwca 2008 r.